

Tack!

Jag är verkligen glad för att ha fått det ärofyllda priset ur Marianne Bernadottes stipendiefond. Och jag är verkligen glad för det arbete som är anledningen till att jag fått priset.

Dyslexi har funnits med i min arbetsvardag som specialpedagog, lågstadielärare och från början som förskollärare. Mitt intresse för dyslexi har som för de flesta börjat med ett intresse för läsning och läsinlärning.

När min dotter, Anna-Karin, var lite drygt två och ett halvt år exploderade hennes intresse för ljud och bokstäver och när hon snart knäckte koden och kom in i läsvärlden reflekterade jag förstås över varför hon lyckades med det så tidigt. När jag i mitten på åttiotalet gick lågstadielärarutbildningen fick jag anledning att studera läsinlärningens grunder men också varför några elever får svårigheter med sin läsning.

Och ur detta föddes PROJEKTET, en idé om att göra läsförberedande språklekar till ett naturligt inslag i förskolans arbete. Jag presenterade idén i min hemkommun, Skövde, och både förskollärare, tjänstemän och politiker visade ett stort intresse. Projektet blev en stor framgång och i en avslutande rapport kunde jag visa hur väl strukturerade språklekar i förskolan hade en gynnsam påverkan på barnens språkutveckling och att skillnader mellan högsta och lägsta nivåer av språklig medvetenhet inom grupperna minskade.

Detta skedde samtidigt på flera håll i landet, att förskollärare började intressera sig för vad förskolan kunde bidra med för att underlätta barnens läsinlärning. Jag utarbetade ett material, *Arbeta med barns språk*, som spreds på hundratals förskolor. Ja, och på varje förskola spreds det här häftet i varje vrå eftersom det var så dåligt limmat att det gick sönder i ryggen så fort man vek upp det. Så det är roligt – inte bara för mig – att häftet *Arbeta med barns språk* nu har uppgaderats till en riktig bok utgiven på förlag, *Före Bornholmsmodellen - språklekar i förskolan*.

Men.

Allt berodde på att jag hade turen att när mitt intresse för språk och läsning väcktes hade nyss boken *Språk och läsning* kommit ut. Där presenterades tankar om språklig medvetenhet, om fonologins betydelse och lustfylldheten i barnens lekar och aktiviteter som var verkliga framgångsfaktorer för vårt projekt. Och det här intresset underifrån och den forskning det intresset byggde på kanske har bidragit till att det idag i läroplanen för förskolan står:

”Förskolan ska lägga stor vikt vid att stimulera varje barns språkutveckling och uppmuntra och ta till vara barnets nyfikenhet och intresse för den skriftspråkliga världen.”

och att

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra, och utvecklar intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner.”

Och i det här maskineriet fick jag vara en liten kugge.

2006

skrev jag en D-uppsats i pedagogik och genomförde därför en forskningsuppgift, att ta reda på hur sambanden mellan lässvårigheter och matematiksvårigheter kan se ut. En av mina hypoteser var att uppgiftsorientering det vill säga förmågan till koncentrerat arbete, uthållighet och orientering mot uppgiften, utvecklas tidigt och har stor påverkan på hur inlärnigen i skolan sker. Jag fann att hypotesen stämde det vill säga att ett högt samband mellan uppgiftsorientering och läsning och matematik kunde observeras.

Tillsammans med min handledare, Ingvar Lundberg, publicerade jag en artikel som var en bearbetning av den här frågeställningen i *Annals of Dyslexia*. Och resultatet har dessutom publicerats i boken *Dyskalkyl – finns det?* Den här bearbetningen visade inte bara ett samband utan en orsaksriktning, uppgiftsorientering tycks utgöra en viktig faktor för goda prestationer i läsning och matematik.

Inför mitt tal ville jag ta reda på om resultatet användes och satt några timmar med Google Scholar. Det var inte alldeles lätt men inte utan en viss stolthet såg jag att t ex vår *Annals of Dyslexia*-artikel citerats av flera forskare medan böcker och andra artiklar på svenska inspirerat lärarstudenter och blivande specialpedagoger.

Det är en stor glädje att på det här viset ge ett litet bidrag till kunskapsutvecklingen på det här området och inte minst är det glädjande att se mitt forskningsresultat användas av andra.

Just nu arbetar jag med ett nytt utvecklingsprojekt som till viss del bygger på detta forskningsresultat. Det är ett utvecklingsarbete med intensivundervisning i matematik som NCM bedriver i samarbete med Sundbybergs högstadieskolor och Lerdala och Timmersdala skolor i Skövde kommun. Syftet är att utveckla och anpassa undervisningen för elever som strävar både med sin läsning och matematik eller enbart matematik.

Jag vill avsluta med att peka på vilken glädje och rikedom det är att få delta i ett arbete med att öka vetandet i frågor som rör barns språk och läsning och matematik. En glädje och en rikedom – en rikedom inte bara i mental mening utan numera också pekuniär. Jag ska unna mig ett avbrott i mitt arbete och kosta på mig riktigt bra kompetensutveckling på området lässvårigheter och matematiksvårigheter och uppgiftsorientering.

Än en gång: Tack!